

Nr 81.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1939 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående grunderna för statsbidrag från statens avdikningsanslag till vissa invallningsföretag vid Ume- och Vindelälvarna i Västerbottens län jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 13 april 1939 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 254, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till de i statsrådsprotokollet omförmälda nio invallningsföretagen vid Ume- och Vindelälvarna i Västerbottens län statsbidrag från statens avdikningsanslag må lämnas i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen angivna grunderna.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 327 av herr *Johanson, Karl August, m. fl.* likalydande med II: 481 av herr *Hansson* i Vännäsby *m. fl.*, vari hemställts,

att riksdagen måtte medgiva, att till de i proposition nr 254 omförmälda invallningsföretagen statsbidragen från statens avdikningsanslag, i vad rör kostnaderna för de delar av nya företag och påbyggnadsarbeten på äldre företag, som övergå tidigare krönhöjd och dimensioner, måtte lämnas i överensstämmelse med i motionerna föreslagna grunder, samt

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning och förslag rörande statsbidrag till i motionerna berörd reglering av Bergsforsen;

2) I: 335 av herr *Bäckström m. fl.* likalydande med II: 502 av herrar *Sandberg* och *Johansson* i Norrfors, vari hemställts, att riksdagen vid beslut i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 254 måtte medgiva,

antingen, vilket de i första hand förorda, att med statsbidrag från statens avdikningsanslag böra bestridas samtliga kostnader för ifrågavarande skyddsåtgärder, med undantag allenast för kostnader för de nya invallningsföretagens arbeten, av vilka sistnämnda kostnader intressenterna böra bestrida sådan andel, som procentuellt motsvarar vad intressenterna i de äldre invallningsföretagen för *enahanda* arbeten haft att på sin tid med egna medel bestrida;

eller, för den händelse bidrag till kostnaderna för ifrågavarande skydds-

åtgärder i större eller mindre utsträckning finnes böra behandlas såsom en utgift för vederbörande vägdistrikt, att sådant vägdistriktets kostnadsbidrag skall i sin tur till fullo ersättas distriktet av statsmedel utan att detta extraordinära statsbidrag tages i beräkning vid bedömandet av vägdistriktets övriga behov av statsbidrag enligt gällande författningar om allmänna vägar, vägdistrikt och statsbidrag till den allmänna väghållningen i riket, under det att övriga kostnader för skyddsåtgärderna bestridas med statsbidrag från statens avdiktningensanlag allenast med den begränsning som i föregående alternativ angives.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

I fråga om de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Sedan under juni månad 1938 en svårartad översvämning inträffat vid Ume- och Vindelälvarnas sammanflöde, varvid en areal av i runt tal 1,400 hektar satts under vatten, anvisade Kungl. Maj:t genom beslut den 17 juni 1938 dels av de för budgetåren 1937/38 och 1938/39 anvisade förslagsanslagen till oförutsedda utgifter sammanlagt 100,000 kronor att av länsstyrelsen i Västerbottens län användas för lindring av det mest trängande behovet av hjälp åt den av översvämningen drabbade befolkningen i nämnda län, dels ock från den del av jordbrukets prisregleringsfond, som motsvarades av före den 1 juli 1935 influten accis å margarin, 10,000 kronor att av länsstyrelsen användas för inköp av livsförnödenheter att, efter länsstyrelsens beprövande, gratis utdelas åt de genom översvämningen nödlidande.

Genom beslut den 19 augusti 1938 anbefalldes Kungl. Maj:t statskontoret att av det för budgetåret 1938/39 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter disponera tillhoppa 132,500 kronor för utbetalning till länsstyrelsen i Västerbottens län att av länsstyrelsen användas för istandsättande snarast möjligt — i enlighet med ett av lantbruksingenjören upprättat förslag — av genom översvämningen raserade invallningar inom Vännäs socken, varjämte Kungl. Maj:t förklarade, att jämväl kostnaden för förslaget upprättande ävensom för erforderlig kontroll vid arbetets utförande skulle gäldas av nämnda summa. Tillika anbefalldes Kungl. Maj:t statskontoret att av samma anslag disponera 5,000 kronor för utbetalning till länsstyrelsen för att användas till bestridande av kostnader för syneförrättning rörande erforderliga påbyggnads- och förstärkningsarbeten å invallningarna samt undersökning i övrigt angående åtgärder till förebyggande av liknande översvämningar.

Sedan länsstyrelsen genom beslut den 29 september, 7 december och 28 december 1938 förordnat lantbruksingenjören Larsson att handlägga syneförrättning enligt vattenlagen avseende åtgärder till skydd mot översvämning av mark vid Ume- och Vindelälvarna tillhörande byarna Strand, Berg, Överboda, Vännäs, Spöland, Brattby, Gubböle och Brån, ha dylika syneförrätt-

ningar hållits samt avslutats beträffande sistnämnda by den 5 januari 1939 och i fråga om de övriga byarna den 15 december 1938. Sedan lantbruksingenjören härefter i skrivelse till länsstyrelsen den 28 januari 1938 anmält, att uppdraget numera vore fullgjort, har länsstyrelsen gjort framställning i ämnet i skrivelse den 31 januari 1939.

Över framställningen ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av lantbruksstyrelsen den 7 mars och av statskontoret den 21 mars 1939.

Såsom åtgärder, vilka skulle kunna komma i fråga för området skyddande mot högvatten, angivas i de *vid syneförrättningarna enligt vattenlagen avgivna utlåtandena dels* minskning av högvattenmängden genom källsjöarnas reglering, *dels* sänkning av vattenståndet i älvarna genom utvidgning av deras vattenförande area, *dels ock* utförande av vallbyggnader mot vattendragen i syfte att hindra vattnet att breda ut sig på angränsande låglänta marker.

Det i utlåtandena framlagda förslaget innebär, att i första hand bör ifrågakomma en utbyggnad av skyddsvallarna; endast därest ökningen av högvattnet skulle fortsätta så att vallarna efter höjningen befarares bli otillräckliga, borde arbeten företagas i Bergsforsen, vilka i så fall kunde bli av begränsad omfattning och lämpligen kunde utföras under någon arbetslöshetsperiod. Fördämningarna mot Ume- och Vindelälvarna borde i detta sammanhang förstärkas och höjas samt utbyggas så att hela det område, som översvämmats under år 1938, bleve skyddat av vallbyggnader med krönhöjden omkring 0.7 meter över 1938 års högvatten.

Av utlåtandena samt *lantbruksingenjörens* förut omnämnda *skrivelse* framgår, att ifrågavarande arbete avses skola utföras såsom nio olika invallningsföretag vid sammanflödet av Ume- och Vindelälvarna med en areal av sammanlagt omkring 1,400 hektar. Fyra av dessa företag avse påbyggnad av befintliga vallar m. m. vid invallningsföretag, som tidigare utförts med bidrag av statsmedel och som efter omarbetning av de tidigare arbetsplanerna erhållit benämningarna Fiskbäcken—Bodbäckens invallningsföretag, Vännäs—Spölands invallningsföretag, Spölands invallningsföretag och Vännäs invallningsföretag, samtliga av år 1938; någon påbyggnad av de till företaget Vänfors—Spölands invallningsföretag av år 1929 hörande vallarna utöver å dem verkställda reparationsarbeten har däremot icke befunnits erforderlig. Återstående fem i förslaget ingående företag avse helt nya invallningar och äro benämnda Spölands—Hallsbäckens invallningsföretag, Vännäs bys södra invallningsföretag, Brattby invallningsföretag och Gubböle invallningsföretag, samtliga av år 1938, samt Bråns invallningsföretag av år 1939.

I fråga om den uppskattade båtnaden och beräknade kostnaden för arbetet framgår av förenämnda handlingar bland annat följande:

Den båtnad, som skulle uppkomma för åker, äng, trädgårdar och gårdsplaner, uppskattas till 409,435 kronor 20 öre. Kostnaden för utförande av de föreslagna arbetena beräknas till 596,000 kronor för själva invallningen och 6,422 kronor för förrättningen, eller alltså tillhopa 602,422 kronor. Då

utförandet av arbetet skulle medföra, att underhållet av vissa vägar komme att kräva mindre arbete samt att den höjning av vägar, som eljest bleve ofrånkomlig på grund av det ökade vattenståndet, icke behöfde utföras, kan från Umedalens vägdistrikt påräknas bidrag till kostnaderna för invallningsföretagens utförande å ett sammanlagt belopp av 230,000 kronor. Från statens avdikningsanslag synes kunna anvisas 150,480 kronor till arbetets utförande, och den återstående kostnaden skulle sålunda uppgå till 221,942 kronor.

Lantbruksingenjören har föreslagit, att jämväl sistnämnda belopp, 221,942 kronor, anvisades såsom bidrag från statens avdikningsanslag, enär invallningsföretagen syntes komma att medföra ej oväsentliga ekonomiska fördelar för statsverket.

Besvär ha icke anförts mot synemännens utlåtanden inom därför föreskriven tid.

Länsstyrelsen har framhållit, att starka skäl talade för att hela företaget bekostades av statsmedel.

I anslutning till vad *lantbruksstyrelsen* anfört rörande grunderna för statsbidrag till ifrågavarande företag har styrelsen preliminärt beräknat det belopp, varmed bidrag borde utgå, på följande sätt. Styrelsen har utgått från att de sammanlagda på jordbruksintresset belöpande kostnaderna av i runt tal 372,500 kronor fördela sig med i avrundade tal 161,550 kronor å de fyra äldre företagen och 210,950 kronor på de fem nya företagen, samt att av sistnämnda belopp kunde beräknas åtgå 97,500 kronor för vallbyggnad m. m. till den krönhöjd och de dimensioner i övrigt, som tillämpats vid beviljandet av statsunderstöd till de äldre företagen, och återstående 113,450 kronor för påbyggnad av vallarna i likhet med vad nu ifrågasattes för sistnämnda företag. Beträffande de fyra äldre företagen borde statsbidrag utgå med 75 procent av 161,550 kronor eller med i avrundat tal 121,160 kronor. Statsbidrag till de fem nya företagen borde utgå med dels — för åstadkommandet av önskvärd likställighet med de äldre företagen — 50 procent av 97,500 kronor eller 48,750 kronor och dels 75 procent av företagets återstående kostnader, 113,450 kronor, eller i runt tal 85,080 kronor, eller alltså med tillhoppa ($48,750 + 85,080 =$) 133,830 kronor. Statsbidraget till samtliga ifrågavarande företag skulle alltså komma att uppgå till ($121,160 + 133,830 =$) 254,990 kronor.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att statsbidrag enligt angivna grunder måtte från statens avdikningsanslag anvisas till utförande av ifrågavarande nio invallningsföretag. Härtill syntes vid det förhållandet, att för bidragstildelningen bland annat skulle tillämpas en högre bidragskvot än vad enligt för nämnda anslag gällande bestämmelser vore medgivet, erfordras riksdagens samtycke.

Statskontoret har yttrat, att, därest på grundval av föreliggande preliminära beräkningar statsbidrag ansåges böra beviljas till invallningsföretagen, statskontoret funne — i den mån den uppkomna frågan kunde av statskon-

toret bedömas — detta kunna ske med belopp och på sätt lantbruksstyrelsen ifrågasatt.

Departementschefen har i ärendet anfört följande.

»Av den förebragta utredningen synes framgå, att de i juni månad 1938 inträffade kraftiga översvämningarna av Ume- och Vindelälvarna ej få betraktas såsom en isolerad företeelse utan såsom en följd av en fortgående ökning av högvattenstånden i älvarna. Till följd därav är det av största betydelse för de trakter, som berörts av översvämningarna, att åtgärder vidtagas för att framdeles skydda dem mot högvatten. Vid de i det föregående angivna syneförrättningarna enligt vattenlagen har för ändamålet funnits lämpligast att i första hand vallbyggnader utfördes mot vattendragen för att hindra vattnet att breda ut sig på omgivande låglänta marker samt att eventuellt en viss sänkning av Bergsforsen borde framdeles komma till stånd. Højning borde sålunda nu företagas av de skyddsvallar, som tillhöra Fiskbäcken—Bodbäckens och Vännäs—Spölands invallningsföretag, båda av år 1928, Spölands invallningsföretag av år 1929 samt Vännäs invallningsföretag av år 1931, så att vallarna beredde skydd mot översvämning vid de ökade högvattenstånden. Därjämte borde skyddsvallar anläggas på de platser, där sådana nu saknas, så att sammanhängande vallar erhöles mot älvarna längs hela sträckningen av de låglänta markerna, och för detta ändamål borde fem nya invallningsföretag komma till stånd, benämnda Spölands—Hallbäckens, Vännäs bys södra, Brattby och Gubböle invallningsföretag av år 1938 samt Bråns invallningsföretag av år 1939. Det vid förrättningarna upprättade förslaget erfordrar enligt vad lantbruksstyrelsen meddelat vissa med hänsyn till materialets omfattning tidskrävande kompletteringar, men styrelsen har ur synpunkten av risken för nya översvämningar funnit det synnerligen angeläget att grunderna för finansieringen av företagen utan dröjsmål prövas i syfte att möjliggöra arbetenas igångsättande så tidigt som möjligt under år 1939. Även jag anser det vara till fördel för ärendets skyndsamma handläggning att frågan om grunderna för statsbidrag till företagen nu upptages till prövning. Detta synes kunna ske på grundval av de framlagda kostnadsberäkningarna. Därest en viss sänkning av Bergsforsen sedermera kommer till stånd, vilket kan synas önskvärt, torde frågan om statsbidrag till ett sådant företag få upptagas till prövning efter särskild framställning.

Enligt gällande bestämmelser för statsbidrag från statens avdikningsanslag kan statsbidrag i regel beviljas endast under förutsättning att båtnaden finnes uppväga eller överstiga kostnaderna för torrläggningen. Denna förutsättning föreligger beträffande berörda invallningsföretag, dock med undantag av Vännäs—Spölands och Brattby invallningsföretag. Under framhållande av önskvärdheten att ingen del av ifrågavarande marker utestänges från möjligheten att erhålla skydd mot skadegörelse genom högvattnet i älvarna har lantbruksstyrelsen ansett skäl tala för att samtliga markerna betraktas som en enhet, för vilken jordbruksbåtnaden uppskattats till ett

värde av i runt tal 409,000 kronor och den del av kostnaden, som borde påföras jordbruksintresset, beräknats till omkring 372,500 kronor. För min del finner jag ingen anledning till erinran mot att ett sådant betraktelsesätt tillämpas i förevarande fall. Jag anser, att jämväl i övrigt sådana förhållanden äro för handen beträffande ifrågavarande företag, att statsbidrag bör kunna lämnas från avdikningsanslaget.

I fråga om den utsträckning, i vilken statsbidrag bör lämnas till kostnaderna för företagen, finner jag mig böra biträda lantbruksstyrelsens förslag därom, att för vinnande av likställighet mellan de äldre och nya företagen intressenterna i de sistnämnda böra tillerkännas bidrag enligt vanligen tillämpade grunder till bestridande av den del av kostnaderna för företagen, som belöper på uppförandet av vallbyggnader m. m. till den krönhöjd och de dimensioner i övrigt, som tillämpats vid beviljandet av statsunderstöd till de äldre företagen. Detta bidrag skulle enligt de nu föreliggande beräkningarna utgöra 50 procent av 97,500 kronor eller 48,750 kronor. Vad härefter angår övriga kostnader för de nya företagen samt kostnaderna för påbyggnadsarbetena å de äldre företagen har lantbruksstyrelsen ansett statsbidrag till bestridandet av dem böra lämnas med 75 procent av kostnaderna, under det enligt länsstyrelsens förslag kostnaderna skulle helt bestridas av statsmedel. Att bidragskvoten till dessa kostnader bör vara avsevärt högre än den eljest tillämpade finner jag uppenbart redan med hänsyn till att företagens genomförande medför betydande fördelar för statsverket utan att detta förutsatts skola i egenskap av intressent bestrida någon del av kostnaderna. Vid bidragets bestämmande måste vidare enligt min mening vidsträckt hänsyn tagas till den omständigheten, att företagen i denna del icke såsom vanligen är fallet med de torrlägningsföretag, till vilka statsbidrag lämnas, främst avse att bereda intressenterna särskilda dem förut icke tillkommande förmåner, utan att huvudsyftet med dessa arbeten är att skydda en kulturbygd från oberäknelig skada. Med hänsyn härtill torde vid bidragskvotens avvägning böra iakttagas, bland annat, att de totala kostnader, som komma att slutligen åvila intressenterna, icke stå i alltför ogynn- sam relation till summan av de självkostnader, som hittills uppkommit för intressenterna i de äldre företagen, och de motsvarande kostnader som vid bifall till vad jag nyss föreslagit skulle komma att åvila intressenterna i de nya företagen. En bidragstilldelning efter 75 procent för den ytterligare påbyggnaden av vallarna, vilken påkallas för att göra skyddet effektivare vid extraordinära förhållanden, synes mig med hänsyn tagen även till statens intressen knappast vara tillfyllest. Jag vill för min del tillstyrka, att bidragsprocenten i denna del fastställs till 90 procent. Under förutsättning att efter arbetsplanernas justering ändring icke ifrågakommer av de i ärendet nämnda kostnadsbeloppen, skulle med tillämpning av angivna grunder statsbidrag komma att utgå till de äldre företagen med 90 procent av 161,550 kronor, eller i runt tal 145,400 kronor samt till de nya företagen med, utöver förut angivna 48,750 kronor, 90 procent av 113,450 kronor eller i runt tal 102,100 kronor. Till samtliga ifrågavarande företag skulle alltså statsbidrag utgå med $[145,400 + (48,750 + 102,100 =) 150,850 =] 296,250$ kronor.

För tillämpning av de förordade särskilda grunderna för bidragstilldelning från statens avdikningsanslag torde erfordras riksdagens godkännande. Proposition i ärendet lärer jämlikt 54 § riksdagsordningen kunna avlåtas, utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända.»

Utskottet vill erinra att såväl mer än 100 år gamla uppgifter som under de senaste 20—30 åren verkställda observationer synas utvisa en viss tendens till ökning av de högsta vattenstånden i Ume- och Vindelälvarna. Denna ökning torde delvis bero på den förändring av klimatet, som alltjämt pågår. En stegring av den uppmätta nederbörden med i runt tal en femtedel synes ha uppkommit sedan 1860-talet. Ytterligare ändringar i avrinningen, genom vilka älvarna tillförts större högvattenmängd, torde ha uppkommit genom dikning i samband med landets fortgående bebyggelse, fortskridande uppodling, tillgodogörandet av överårig skog, dikning, gallring och hyggesrensning för erhållande av bättre skogsväxt, strömbrensningar i vattendragen m. m. Den verkställda utredningen synes giva vid handen, att förutsättningar finnas för en ytterligare stegring av de högsta vattenmängderna i Ume- och Vindelälvarna genom den alltjämt pågående ökningen av nederbördens mängd samt genom de ingrepp i naturen, som äro nödvändiga för den fortsatta bebyggelsen och ett bättre utnyttjande av naturtillgångarna inom nederbördsområdet. De i juni månad 1938 inträffade kraftiga översvämningarna av Ume- och Vindelälvarna torde alltså ej få betraktas såsom en enstaka företeelse. Till följd därav är det, såsom departementschefen framhållit, av största betydelse för de trakter, som berörts av översvämningarna, att åtgärder vidtagas för att framdeles skydda dem mot högvatten. Dessa åtgärder torde icke böra begränsas till att endast bereda skydd mot ett lika högt vattenstånd som år 1938 utan givas en sådan omfattning, att översvämning förhindras även om en viss ökning av vattenmängden skulle uppkomma.

Vid verkställda syneförrättningar enligt vattenlagen har för ändamålet funnits lämpligast att i första hand vallbyggnader utfördes mot vattendragen för att hindra vattnet breda ut sig på omgivande låglänta marker samt att eventuellt framdeles en viss sänkning av den nedströms belägna Bergsforsen komme till stånd. I likhet med departementschefen anser utskottet, att en höjning nu bör vidtagas av de skyddsvallar, som tillhöra Fiskbäcken—Bodbäckens och Vännäs—Spölands invallningsföretag, båda av år 1928, Spölands invallningsföretag av år 1929 samt Vännäs invallningsföretag av år 1931, så att vallarna bereda skydd mot översvämning vid de ökade högvattenstånden. Härjämte synas skyddsvallar böra anläggas på de platser, där sådana nu saknas, så att sammanhängande vallar erhållas mot älvarna längs hela sträckningen av de låglänta markerna. För detta ändamål torde fem nya invallningsföretag böra komma till stånd.

Beträffande den ifrågasatta sänkningen av Bergsforsen vill utskottet erinra, att en sådan kan verka hindrande för vidare utbyggnad av det staten

Utskottet.

tillhöriga Norrfors kraftverk. Vidare torde sänkningen kunna komma att medföra olägenheter för flottningen. På grund härav lärer igångsättandet av ett sådant företag böra föregås av ytterligare överväganden. Därest en sänkning av Bergsforsen sedermera kommer till stånd, vilket kan synas önskvärt, torde — såsom departementschefen framhållit — frågan om statsbidrag till ett sådant företag få upptagas till prövning efter särskild framställning. Då utskottet har anledning förutsätta, att Kungl. Maj:t skyndsamt vidtager erforderlig utredning rörande denna fråga, torde någon särskild framställning därom från riksdagens sida — i enlighet med vad som yrkats i motionerna I: 327 och II: 481 — icke vara erforderlig. Emellertid förväntar utskottet att Kungl. Maj:t, om denna utredning giver vid handen att en sänkning av Bergsforsen bör komma till stånd samt en minskning av den nu planerade höjden av ifrågavarande vallar på grund därav kan ske, vidtager härav föranledda åtgärder.

Vid syneförrättningar enligt vattenlagen har kostnaden för utförande av föreslagna arbeten beräknats till sammanlagt 602,422 kronor. I de av synevärderna avgivna utlåtandena ha dessa funnit skäligt föreskriva att, om ifrågavarande invallningsföretag komma till utförande enligt föreliggande förslag, Umebygdens vägdistrikt skall till kostnad för deras utförande erlagga ett sammanlagt belopp av 230,000 kronor. Den del av kostnaden, som bör påföras jordbruksintresset, har beräknats till omkring 372,500 kronor. I likhet med departementschefen anser utskottet, att sådana förhållanden äro för handen beträffande ifrågavarande företag att statsbidrag bör kunna lämnas från avdikningsanslaget.

Vidkommande den utsträckning, i vilken statsbidrag bör lämnas till kostnaderna för företagen, har departementschefen funnit sig böra biträda lantbruksstyrelsens förslag därom, att för vinnande av likställighet mellan de äldre och de nya företagen intressenterna i de sistnämnda böra tillerkännas bidrag enligt vanligen tillämpade grunder till bestridande av den del av kostnaderna för företagen, som belöper på uppförandet av vallbyggnader m. m. till den krönhöjd och de dimensioner i övrigt, som tillämpats vid beviljandet av statsunderstöd till de äldre företagen. Enligt de nu föreliggande beräkningarna skulle detta bidrag utgöra 50 procent av 97,500 kronor eller 48,750 kronor. Vad härefter angår övriga kostnader för de nya företagen samt kostnaderna för påbyggnadsarbetena å de äldre företagen har lantbruksstyrelsen ansett statsbidrag till bestridande av dem böra lämnas med 75 procent av kostnaderna. Enligt länsstyrelsens förslag skulle kostnaderna helt bestridas av statsmedel. Departementschefen har tillstyrkt, att bidragsprocenten i denna del fastställs till 90 procent. I motionerna har däremot hemställts, att ifrågavarande kostnader helt bestridas av statsmedel.

Utskottet anser i likhet med departementschefen, att bidragskvoten till dessa kostnader bör vara avsevärt högre än den eljest tillämpade. Särskild hänsyn måste härvid tagas till den omständigheten, att huvudsyftet med dessa arbeten är att skydda en kulturbygd från oberäknelig skada. Emellertid torde man icke böra förbise, att företagen jämväl komma att bereda intres-

senterna särskilda dem förut icke tillkommande förmåner. Med hänsyn härtill och då intressenterna även i annan ordning lära komma att erhålla statens ekonomiska stöd, anser sig utskottet för sin del kunna förorda Kungl. Maj:ts förslag, att bidragsprocenten fastställles till 90 procent. Under förutsättning att efter arbetsplanernas justering ändring icke ifrågakommer av de i ärendet nämnda kostnadsbeloppen, skulle statsbidrag till samtliga ifrågavarande företag utgå med 296,250 kronor.

I motionerna I: 335 och II: 502 ha framställts vissa erinringar mot att Umebygdens vägdistrikt påförts ett sammanlagt belopp av 230,000 kronor utav kostnaderna för utförande av ifrågavarande arbeten. Utskottet har redan erinrat, att föreskrift härom lämnats genom utlåtanden vid syneförrättning enligt vattenlagen. Besvär mot dessa utlåtanden ha icke anförts. Utskottet torde på grund härav sakna anledning att uttala sig beträffande vägdistriktets bidragsskyldighet. Det i dessa motioner alternativt framställda yrkandet, att fullt statsbidrag borde utgå till vägdistriktets ifrågavarande utlägg, synes icke lämpligen böra upptagas till behandling i detta sammanhang.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

- A) att riksdagen må bifalla förevarande proposition;
- B) att motionerna I: 327 och II: 481 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;
- C) att motionerna I: 335 och II: 502 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 maj 1939.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 78.

Reservation

av herr Gabrielsson.

